

Epilepsja- potocznie zwana padaczką, należy do schorzeń neurologicznych. W czasie ataku dochodzi do chwilowej dysfunkcji mózgu, co objawia się nagłymi wyładowaniami komórek nerwowych.

Objawy:

- utrata przytomności
- drgawki
- sinica wokół ust
- bezwiednie oddawanie moczu
- omamy wzrokowe i węchowe

Pomoc w czasie napadu padaczki:

- Układamy poszkodowanego w pozycji bezpiecznej.
- Zabezpieczamy chorego tak, aby nie doszło do urazu głowy.
- Kontrolujemy oddech oraz udroźniamy drogi oddechowe.
- Rozluźniamy ubrania w okolicy szyi.
- Usuwamy z ust ciała obce np. szczękę sztuczną.
- Nie należy podtrzymywać siłą rąk i nóg w czasie napadu.
- Nie otwieramy w czasie napadu padaczkowego zaciśniętej szczęki poszkodowanego i nie wkładamy żadnych przedmiotów do ust np. leków
- Należy poczekać do ustąpienia napadu, następnie ułożyć chorego na bok, aby nie doszło do zadławienia lub zakrztuszenia. Powinno się pozostać przy chorym, aż do całkowitego odzyskania jego pełnej sprawności i świadomości.

Jak pomóc osobie, która przeszła atak padaczki?

- Postaraj się stworzyć właściwe warunki, aby zapewnić komfort sanitarno-higieniczny choremu
- Pomóż w podaniu leków, np. przeciwbólowych
- Wesprzyj w razie trudności motorycznej

Dystrofia, to choroba mięśniowa, w której dochodzi do patologicznych zmian we włóknach mięśniowych tkanki łącznej. Prowadzi do osłabienia mięśni chorego.

Występują różne podłoża dystrofii :

- genetyczne (SMA np.)
- M.P. Dz –uraz okołoporodowy
- po urazie np. wypadki
- zmiany chorobowe (nowotwory, choroby przerostka)

Objawy dystrofii:

- osłabienie mięśniowe z ograniczeniem ruchów- stawów, mięśni
- zaburzenia równowagi
- kłopoty motoryczne np. z poruszaniem się

Astma - choroba oskrzeli, która charakteryzuje się skurczem oskrzeli i zmniejszonym przepływem powietrza przez drogi oddechowe.

Objawy astmy:

- kaszel
- bezdech
- atak paniki

Jak udzielić pomocy poszkodowanemu przy napadzie astmy w szkole ?:

1. Ocena i monitorowanie intensywności napadu.
2. Prawidłowe ułożenie chorego - odpowiednia pozycja w czasie ataku:
 - siedząca z nogami podkulonymi
 - leżąca bezpieczna!
 - stojąca z rękami opartymi o biurko
3. Prawidłowe oddychanie (wdech nosem ,wydech ustami).
4. Dmuchanie do woreczka lub torebki foliowej.
5. Eliminacja lub ograniczenie czynnika (alergenu) powodującego napad stresu - dym papierosowy, środki chemiczne, kurz.
6. Podanie leku (jeśli uczeń posiada, należy pomóc w zażyciu lub podać lek wziewny).
7. Wezwać zespół Ratownictwa Medycznego, jeśli atak nie ustępuje lub nasila się.
8. Zapewnić dostęp świeżego powietrza

Choroby serca:

- wady serca (zapalenie mięśnia sercowego, zapalenie wsierdzia, osierdzia)
- zaburzenie rytmu serca
- kardiomiopatia zastoinowa i przerostowa
- choroby sercowo-płucne
- choroby nabyte pozapalne, po wirusowe

Objawy chorób serca:

- omdlenia
- duszność
- męczliwość
- zawroty głowy
- uczucie pieczenia w klatce piersiowej
- uczucie kołatania serca

Jak pomóc osobie przy chorobie serca?

- 1) Zasady postępowania mają zapewnić ochronę zdrowia ucznia w szkole.
- 2) Rodzice zobowiązani są do przedstawienia zaświadczenia o chorobie dziecka.
- 3) W razie wystąpienia objawów u ucznia należy:
 - a) monitorować tętno i RR
 - b) ułożyć ucznia w pozycji dogodnej siedzącej lub leżącej
 - c) pomóc przy podaniu leku
 - d) zawiadomienie zespołu ratowniczego
 - e) zawiadomienie opiekunów / rodziców w przypadku przyjazdu karetkiopiekę przejmuje zespół ratowniczy

Anoreksja - jadłowstręt psychiczny. Jest to zespół chorobowy, polegający na świadomym ograniczaniu przyjmowania pokarmu. Zaburzenie to, dotyczy „ciała i duszy”.

Objawy anoreksji:

- spadek masy ciała
- bóle brzucha
- wymioty
- biegunki
- bóle głowy
- bóle kostno-stawowe
- zaburzenie hormonalne
- zaburzenie mięśniowe (zanik)

Leczenie:

- leczenie anoreksji polega na całościowym leczeniu = psychoterapia + farmakoterapia + leczenie dietetyczne,
- pomoc w szkole polega na współpracy pedagoga/rodzica/pielęgniarki szkolnej.

Pielęgniarka szkolna udziela pomocy w razie występowania objawów oraz zapewnia bezpieczeństwo higieniczne.

Depresja - to powszechne zaburzenie zdrowia psychicznego, zaliczone do zaburzeń nastroju.

Objawy:

- lęki (niepokój związany z pobytem w szkole)
- myśli samobójcze
- samookaleczenia
- obniżona aktywność psychiczno-ruchowa
- izolowanie się od otoczenia
- brak koncentracji
- omamy, urojenia

Leczenie /pomoc:

- Leczenie objawów powinno się odbywać pod okiem kompetentnego specjalisty
- Leczenie farmakologiczne
- Leczenie psychologiczne, leczenie psychiatryczne w czasie napadu choroby
- Należy zapewnić bezpieczeństwo w szkole (w czasie przyjmowania leku oraz w przypadku samookaleczenia – higieniczny opatrunek)
- Rozmowa - wyjaśnienie problemu, motywowanie
- Nie pozostawiamy ucznia samego
- Reagujemy spokojnie i łagodnie

Cukrzyca - to przewlekła choroba metaboliczna, wynikająca z zaburzeń wydzielania lub działania insuliny- hormonu produkowanego przez trzustkę.

Objawy:

- Duże pragnienie,
- Częste oddawanie moczu,
- Sparty apetyt i utrata wagi,
- Ogólne osłabienie –senność,
- Zamazane lub podwójne widzenie,

Leczenie:

- normowanie poziomu cukru we krwi, ale również zapobieganie powikłań
- w przypadku cukrzycy typu 1 - insulina + dieta, typu 2 – leki + dieta

Insulina jest lekiem ratującym życie chorych na cukrzyce, a jej właściwe stosowanie opóźnia rozwój przewlekłych powikłań.

- **W szkole u ucznia leczącego się na cukrzyce może wystąpić tzw. atak cukrzycowy.**

Objawy:

- błądność powłok skórnych
- potliwość
- wymioty
- przyśpieszony puls
- podwyższone ciśnienie krwi
- rozszerzone źrenice oczu

Pomoc przy ataku cukrzycowym:

***Jeśli chory jest przytomny :**

- podajemy jak najszybciej coś słodkiego do picia - aby podnieść poziom cukru
- prowadzimy kontrolę glukozy (w gabinecie medycznym, aby zapewnić higienę, podanie insuliny i pomiar glukozy)

***Jeśli chory nie jest przytomny:**

- ułożyć chorego w pozycji bezpiecznej, regularnie sprawdzać oddech
- jeśli chory posiada zastrzyk z glukagonem, należy bezzwłocznie podać
- wezwać Zespół Ratownictwa Medycznego – tel. 112
- w przypadku ustania czynności życiowych należy podjąć resuscytację krążeniowo-oddechową
-

CHOROBY UKŁADU RUCHU

Układ ruchu- odpowiada za wykonanie ruchów i utrzymanie pionowej postawy ciała.

Dzielimy go na:

- układ szkieletowy – wady postawy
- układ mięśniowy – nadciągnięcie ścięgien, zerwanie
- układ nerwowy

Objawy:

- ból w dolnym odcinku krzyżowym kręgosłupa
- ból nóg
- ból głowy(zawroty głowy)

Pomoc:

- 1) w czasie wykonywania testów przesiewowych należy zwrócić uwagę na wady układu ruchu,
- 2) udzielanie porad dotyczących stylu życia i samoobserwacji ucznia – prawidłowa postawa,
- 3) pomoc w przypadku odczuwania bólu - podanie leku,

WYPADEK UCZNI

Wypadek jest to nagłe zdarzenie, wywołane czynnikami zewnętrznymi, powodując uraz. Przyczyny powstania, np. upadek, uraz na lekcji WF-u, niepożądane zdarzenie w czasie lekcji.

Objawy:

- uraz kończyny dolnej lub górnej
- uraz głowy
- uraz klatki piersiowej
- uraz brzucha
- uraz narządu wzroku
- uraz jamy ustnej (zębów)

Pomoc:

- po otrzymaniu zgłoszenia o niepożądanym zdarzeniu, niezwłocznie zapewniamy pomoc
- rozpoznanie urazu
- zabezpieczenie medyczne urazu (opatrunek)
- powiadomienie w razie potrzeby ratownictwa medycznego
- powiadomienie rodziców

Procedura korzystania z gabinetu pielęgniarki szkolnej przy Zespole Szkół Licealnych im. Bolesława Chrobrego w Leżajsku.

- 1) Gabinet pielęgniarki jest czynny od **7:30-15:00** od poniedziałku do piątku.
- 2) Gabinet pielęgniarki wyposażony jest w środki do dezynfekcji powierzchni, środki do dezynfekcji rąk, rękawice, maseczki chirurgiczne, fartuchy ochronne.
- 3) W ramach udzielania świadczeń w gabinecie powinien przebywać tylko jeden uczeń/uczennica, pracownik, który powinien zdezynfekować ręce niezwłocznie po wejściu do gabinetu. W przypadku zgłoszenia się do gabinetu dwóch osób – zachować odległość 2 metrów.
- 4) Przed wejściem ucznia/uczennicy do gabinetu wychowawca – nauczyciel, pracownik szkoły informuje telefonicznie pielęgniarkę o zaistnieniu niepokojących objawów u ucznia, o konieczności wizyty/porady w gabinecie medycznym/szkolnym. Przed wejściem do gabinetu zaleca się założenie maseczki ochronnej, dezynfekcji rąk. Takie działanie pozwoli pielęgniarce odpowiednio wczesne ubranie odzieży ochrony osobistej i dezynfekcji.
- 5) W czasie realizacji świadczeń profilaktycznych takich jak: realizacja testów przesiewowych oraz czynne poradnictwo nad uczniami. Pielęgniarka poza rutynowymi zasadami higieny rąk, stosuje środki ochrony osobistej (maska, fartuch ochronny, okulary, rękawice).
- 6) W ramach udzielania pomocy przedlekarskiej w przypadku nagłych zachorowań, urazów, zatruc oraz sprawowania opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością, w tym w ramach realizacji świadczeń pielęgniarskich, zabiegów i procedur leczniczych koniecznych do wykonywania u ucznia w trakcie pobytu w szkole, pielęgniarka poza rutynowymi zasadami higieny rąk zastosuje środki ochrony osobistej (rękawice, fartuchy, maski, okulary).
- 7) Realizowany przez pielęgniarkę program edukacji zdrowotnej, poza standardowymi treściami, zawierać będzie przede wszystkim zasady minimalizacji ryzyka transmisji infekcji wirusowej, w tym infekcji koronawirusem.
- 8) Dezynfekcja gabinetu pielęgniarskiego oraz wietrzenie (najmniej 15 min.) będzie wykonywane po każdej wizycie ucznia/pracownika w gabinecie.
- 9) Pielęgniarka w przypadku temperatury >37 powiadomi nauczyciela – wychowawcę.